

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De [sancta] Maria egipciaca liiii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto Secundo martire

lari patrono letas. hica beato colocero qui a sam
 brio pfecto in ciuitate astensi in carcere tenebat.
 fidem xpi edoctus est. Cuz igit beatus marciānus
 in terdonēsi ciuitate detineret in carcere sambri-
 us illuc pfecta voluit. vt cum faceret immolare.
 Scds aut tanq̄ causa solaciū secum est profectus
 beatū marciānū videre desiderās. Cū ergo extra
 ciuitatē astenses fuissent. colūba supsecundū descē-
 dit: et capiti eius insedit. Cui dixit sambrius.
 Vide secūde q̄ dii nostri te amant: vt etiā a uis ce-
 lestes ad te visitandū transmittāt. Cum aut ad ta-
 nagrū fluuiū puenissent. vidit scds angelū dñi sup
 aquā ambulantez et sibi dicentē. Secūde fidē ha-
 beas. et sic sup ydolorū cultores ambulabis. Cui
 sambrius. frater secūde deos audio ad te loquen-
 tes. Cui scds. Ambulemus ad desideria cordis no-
 stri. Cū vero ad burimā flumen puenissent ange-
 lus similiter ibidez sibi apparuit. eiq̄ dixit. Scde
 credis in deū. an forte dubitas? Cui scds. Credo
 veritatē passionis et resurrectionis ei⁹. Cui sambri-
 cius. Quid est qd audio de te? Cū autē terdonam
 ingrederet: marciān⁹ ad pceptū angeli de carcere
 exiens secundo apparuit: eiq̄ dixit. Intra secunde
 viā veritatis et pge vt accipias palmā fidei. Sam-
 brius dixit. Quis est hic qui nobis quasi somniās
 loquit? Cui scds. Tibi somniū sed michi ammoni-
 tio et confortatio est. Post hoc scds mediolanū iuit.
 et faustinū et ionitā qui in carcere detinebant. an-
 gelus dñi ad se extra ciuitatē adduxit. et ab eis ba-
 ptisma quadā nube aquā prebente suscepit. Et eo-
 ce subito colūba de celo venit. et corpus et sangui-
 nem dñi deferens. ea faustino et ionite tribuit. De-
 dit aut faustinus corp⁹ et sanguinē dñi scdo: vt ad
 marciānū deferret. Rediens igit scds cuz iam nox
 esset. et ad ripā padi venisset angelus dñi frenū
 accipiens equi. sup paduz ipm transuegit et vsq̄
 terdonū in carcerē ad marciānū eum intrōdixit.
 Deditq̄ secūdu marciāno munus faustini. et ipse
 illud sumens dixit. Corpus et sanguis dñi mecum
 sit in vitam eternam. Tunc ad mandatū angeli se-
 cundus de carcere exiuit: et ad suū hospiciū iuit.
 Post hoc marciānus capitalem sententiam acce-
 pit. et secūdu corp⁹ eius rapiens sepeliuit. Quod
 audiens sambrius ipm ad se vocauit. eiq̄ dixit.
 Quantū video xpianū te esse pferis. Cui scds.
 Vere xpianū pfero: me esse. Cui sambrius. Quā-
 tū video malā mortē desideras? Cui scds. Illa tibi
 potius debet. Cūq̄ sacrificare noller: iussit eū
 expoliari. Statimq̄ angelus dñi affuit: et vestem
 sibi parauit. Tūc sambrius cū in eculeū suspen-

sum tādū to: queri fecit donec eius brachia a suis
 cōpaginibus soluerent. Sed cū fuisset sanitati par-
 stine a dño restitutus iussit eū in carcerem reduci.
 Ubi dū esset angelus dñi ad eum venit: eiq̄ dixit.
 Surge secūde sequere me et ducā te ad creatorem
 tuū. Tunc ipm vsq̄ in ciuitatē astensem pduxit: et
 eū in custodia vbi erat collocerus et saluator: cuz eo
 posuit. Quē videns scds ad eius pedes se proiecit
 Cui saluator. Noli timere secūde: q̄ ego sum dñs
 deus tuus qui te de omnibus malis eripiā. Bene-
 dicentesq̄ eis ascendit in celum. Mane igit sambri-
 cius ad carcerē misit. Qui carcerē quidem signatū
 inuenerūt. scdm vero non inuenerūt. Pergēs autē
 sambrius de terdona ad ciuitatē astē sez. vt saltē
 colocoꝝ puniret iussit vt pdictus colocoꝝ sibi pre-
 sentaret. Et ecce nunciauerūt sibi q̄ scds cuz colo-
 cero esset. Quo audito eos ad se adduci fecit eisq̄
 dixit. Qm̄ dii nostri sciunt vos esse p̄ptores suos
 vos insimul mori volūt. Cū autē sacrificare nollet
 picē cum resina liquefieri fecit. et sup eorū capita
 fundi et in ore eorū iacari. Illi aut hoc tanq̄ aquā
 suauissimā cum magno desiderio bibebāt. et voce
 clara dicebāt. Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua
 dñe. Tunc sambrius sup eos dedit sententiā. vt
 scds in ciuitate astensi decollaret. colocoꝝ vero
 albiganus mitteret et ibidē puniret. Cū aut brūs
 scds decollatus fuisset. ecce angeli dñi corpus ei⁹
 tulerūt. et ipm cum multis laudibus et cātu sepul-
 ture dederūt. Passus est aut. iij. kalē. aprilis.

De sc̄a maria egipciaca lūii. A

De sancta

maria egipciaca

Maria egipciaca que peccatrix appellatur. xlvij. annis in heremo arctissima vita duxit quā circa annos dñi. cclxx. tpe claudij intravit. Quidam autē abbas noie zozimas. dū iordanem trāsisset. z heremū magnā p.urreret. si forte aliquē sanctū patrē inueniret. vidit quandā ambulante nudo nigroq; co.ope. et ex incendio solis exusto. Hec autē erat maria egipciaca. Statimq; hec fugā arripuit. et zozimas post eā velocius currere cepit. Tunc ait illa. Abbazozima quid me psequeris? Ignosce michi: nō possum facie meam ad te cōuertere: eo q̄ mulier sum et nuda: sed pallium tuū michi porrige. vt possim sine verecūdia te videre. Qui se noiari audiēs stupefactus palliū tribuit. et in terrā pstratus vt se bñdiceret rogauit. Cui illa ad te pater bñdictio magis spectat: quē sacerdotij dignitas ornat. Ille vt audiuit q̄ nomē et officij eius sciret. amplius mirabatur: et se bñdici obnixius p̄cabatur. Tūc illa. Bñdictus deus redēptor: anī marī nostraz. Cūq; illa extēsis manibus oraret vidit eā quasi vnius cubiti mēsurā cleuari a terra Tunc senex dubitare cepit ne forte spūs esset et fingendo orationē faceret. Cui illa. Satisfaciat tibi deus q̄ me peccatricē mulierē immūdz spūm exstulisti. Tūc zozimas illā per dñm p̄iurauit. vt cōditionē suā ei narrare deberet. Cui illa. Ignosce michi pater: q̄ si tibi statū meū narrauerō: velut a serpēte territus fugies: et aures tue a sermonib; meis cōtaminabunt et aer a sordib; polluet. Cūq; ille vehemēter instaret dixit. Ego frater in egipto nata sum. duodecimo etatis mee anno alexandriā veni. ibiq; xvij. annis publice libidini me subieci. et nulli vllatenus me negaui. Cum autē hoies regionis illius p̄ adorāda sancta cruce hierosolimā ascēderāt. rogauī nauas vt me secū dmitterent p̄fici. Cū vero me de nauo req̄rerent dixi. Nō habeo fratres aliud nauū: sed p̄ nauo corpus habeatis meū. Sicq; sumpserūt me et corp; meū nauū li gratia habuerūt. Cū autē hierosolimā puenissem et pro adorāda cruce vsq; ad fores ecclesie cū alijs deuenissem. subito et inuisibiliter repulsam patior nec intus intrare p̄mitto. Iterū autē atq; iterū p̄ueni vsq; ad limen ianue. et subito iniuriā patior bar repulse. cum tamē omēs liberū haberēt aditū nec aliqd̄ inuenirēt impedimentū. Rediēs igitur ad me. et cogitās q̄ hoc michi ob scelus meoꝝ immānitātē accideret: pectus meū cepi manib; strudere: lacrimas amarissimas funderē. et a cordis intimo gūiter suspirare. Respicēs q; vidi ibi ymaginē brē virginis marie. Tūc ipaz lacrimabiliter

exorare cepi. vt peccatoꝝ meoꝝ venias impetraret: et ad adorandū crucē sanctā me intrare p̄mitteret: p̄mittēs me seculo abrenunciaturā. et decetero castā mansurā. Cūq; hoc orassem et in nomie beate virginis fiduciā recepissem fores itez ecclesie adij: et sine aliquo impedimēto ecclesiā intraui Cum autē sanctā crucē deuotissime adorassem quidam michi tres nūmos tribuit de quibus tres panes emi. Audiuiq; vocē dicentē michi. si iordanem trāsiseris salua eris. Iordanē igitrānsiui. et in hoc desertū veni vbi. xlvij. annis nullū penitus hoies vidēs māsi. Illi autē tres panes quos mecū detulī instar lapidis p̄ tepora durauerūt. et. xlvij. annis michi ex his comedēdo succederūt Vestimenta autē mea iam dudū putrefacta sunt. xvij. primis ānis in hoc deserto a tēpationib; carnalib; molestata fui sed nunc per dei gratiā omēs vici. Ecce oīa opera mea tibi narraui: et rogo vt p̄ me ad deum p̄ces fundas. Tūc senex ad terrā prostratus in famula sua dñm benedixit. Cui illa. Obsecro te vt in die dominice cene ad iordanē redeas et corpus dominicum tecum feras. Ego autē ibidem tibi occurrām et de manu tua corpus sacrum suscipiam. Nam a die qua hoc veni: cōmunionē dñi non accepi. Rediēs igitrā senex ad monasteriū euoluto anno duob; dies cene appropinquaret tulit corpus dñicū. et vsq; ad ripam iordanis veniēs ex alia ripa mulierē stantē p̄pexit. Que supra aquas facto crucis signaculo iuit. et ad senē vsq; puenit. Quā vidēs senex obstupuit: et ad pedes ei; hūiliter se p̄strauit Cui illa. Uide ne feceris cū sacramenta dñica penes te habeas. et sacerdotij dignitate refulgeas. Sed obsecro vt sequēti anno ad me pater redire digneris. Tūc illa facto signo crucis sup iordanis aquas iuit. et herem: solitudinē petiuit. Senex vero ad suū monasteriū rediēs. sequēti anno ad locū in quo primo secū locut; fuerat venit: et eam ibidē exspirasse reperit. Qui lacrimari cepit et ipam tāgere nō p̄sumpsit. Dixitq; intra se. Ego quidē corpusculū sancte sepelire volebā: sed timeo ne hoc sibi displiceat. Hec eo cogitātē vidit iuxta caput suum litteras in terra descriptas ita p̄tinētēs. Sepeli zozima marie corpusculū: redde terre puluerē suū et ora p̄ me ad dñm: ad cuius p̄ceptū sc̄da die aprilis: reliqui hoc seculū. Tūc senex p̄ certo cognouit: q̄ mox vt dñi sacramēta accepit et ad desertū rediit. vitā finiuit. Illudq; desertū qd̄ zozimas per xxx. dieꝝ spaciū vix ambulauit: illa in vna hora p̄currit: et ad deū migravit. Cūq; senex terrā fodere ret sed neq̄ret. vidit leonē ad se venientē māsuerē.

dirigit illi. Sācta hec mulier p̄cepit sepeliri corp⁹ suū. et ego cū sim senex fodere nō possum. nec etiā aprū habeo ferramētū. Tu ergo terrā fode vt possimus eius corpus sanctissimū sepelire. Tūc leo cepit fodere: et aprā foueā preparauit. Quo peracto leo vt agnus mansuetus abiit. et senex ad suū monasteriū glorificans deū venit.

De sancto Ambrosio. lv. A

Ambrosius dicit de ambra: que est species valde redolens et p̄ciosa. Ipse em̄ ecclesie valde p̄ciosus extitit. et in dictis et in factis suis valde redoluit. Vel dicit ambrosius ab ābra. et syos qd̄ est de⁹ quasi ambra dei. Deus nāq; per eū quasi p̄ ambra vbiq; redolet. fuit em̄ et est bonus odor xpī i omni loco vel dicit ab ambor quod est pater luminis. et syos qd̄ est paruulus. q; pater in multoz filioz spūali generatiōe: lumen osus in sacre scripture expositione. et p̄nulas in sua bñli cōuersatione. Vel sicut dicit in glosario. ambrosius odor vlt̄ sapor xpī celestis: ambrosia esca angeloz. Ambrosiū celeste mellis fauū. fuit ei celestis odor p̄ odoriferā famā. sapor p̄ p̄replationē internā: celeste mellis fauū per dulcē scripturaz expositionē esca angelica p̄ glorioz fruitionē. Eius vitā scripsit paulinus nolanus ep̄s ad augustinū. B

Ambrosius filius ambrosii p̄fecti rome cū in cunabulis in atrio p̄torij esset positus et dormiret. examen apum sub eo veniens faciem eius et os ita compleuit: vt quasi in alucoloz suum intrarent pariter et exirent. Que postea

euolantes in tantam aeris altitudinem subleuante sunt vt humanis oculis minime viderentur. Quo peracto territ⁹ pater ait. Si vixerit infans iste aliquid magni erit. Postea cū adoleuisset et videret matrē et sororem sacrā virginē. manus sacerdotibus osculari: ipse ludens sorori dexterā offerebat. asserens et sibi id ab ea fieri oportere. Illa vero vt adolescētē et nescientē qd̄ diceret respuebat. Rome igit̄ litteris eruditus cū causas p̄torij splendide peroraret. a valentiniano imperatore ad regendū liguriā emiliāq; puincias direct⁹ est. Cūq; mediolanū venisset. et ibidē ep̄s tunc deesset. cōuenit populus vt sibi de ep̄o p̄videret. Sed cū inter arrianos et catholicos de eligendo ep̄o seditio nō modica ouret: illuc ambrosius causa sedande seditionis p̄xit: et statim vox infantis insonuit dicens. Ambrosiū ep̄m. Cui⁹ voci omēs vnanimēs cōsenserunt ambrosiū ep̄m acclamātes. Quo ille cognito: vt eos a se terrorib⁹ remoueret. ecclesiaz exiēs tribunal cōscendit. et contra p̄suetudinē suā tormenta p̄sonis adhiberi iussit. Qd̄ cum faceret. p̄p̄s nichilomin⁹ acclamabat. Peccatū tuum sup nos. tūc ille turbat⁹ domū redijt et philosophiā p̄fiteri voluit. Qd̄ vt ne faceret reuocatus est. Publicas mulieres publice ad se igredi fecit. vt his vis ab ei⁹ electiōe populū reuocaret. Sed cū nec sic p̄ficeret. sed semp̄ p̄p̄m: peccatū tuū sup nos acclamare videret fugā media nocte petijt. Cūq; tūcū p̄gere se putaret. mane ad portū ciuitatis. mediolanensis q̄ romana dicit̄ inuenit. Qui inuentus cū custodiret a populo: missa est relatio ad clementissimū impatorē valētinianū. Qui summo gaudio accepit qd̄ iudices a se directi ad sacerdotiū peterēt. Zerabat em̄ probus p̄fectus: qd̄ verbū suū fuerat in eo adimpletū. Dixerat em̄ cum p̄oficenti mādara donaret. Uade age nō vt iudex: sed vt ep̄s. Pendēte relatiōe itez abscondit: sed inuētus cum adhuc esset cathecuminus baptizaf: et octauo die i ep̄alem cathedrā sublimaf. Cū aut̄ post ānos quatuor romā iuisset et soror sua sacra virgo eius dexterā oscularetur subndēs ait. Ecce vt dicebam tibi sacerdotis manū oscularis. **C**ū autē in quādam ciuitatē pro quodā ep̄o ordinando iuisset. et ei⁹ electioni iustina impatrix et alij heretici contradicerēt. volentes vt aliqs de sua secta ordinarēt. vna de arrianoz virginib⁹ impudētior: ceteris tribunal cōscendit et beatū ambrosium p̄ vestimentū apprehendit volēs ip̄m ad partē mulierū trahere vt ab eis celsus de ecclesia cum iniuria pelleretur. Cui ambrosius ait. Et si ego indignus sum tanto